

Beslutningsforslag nr. B 67. Fremsat den 7. februar 1992 af Poul Erik Dyrland (S), Jytte Andersen (S), Bakholt (S), Ole Vagn Christensen (S), Hans Jørgen Jensen (S), Lissa Mathiasen (S), Lone Møller (S), Jan Petersen (S), Nyrup Rasmussen (S) og Taanquist (S)

## **Forslag til folketingsbeslutning**

### **om nedsættelse af en kommission om børns og unges erhvervsarbejde**

Folketinget opfordrer regeringen til at nedsætte en kommission, som skal foretage en samlet analyse af børns og unges erhvervsarbejde.

Arbejdsmarkedets parter, Arbejdsministeriet, Justitsministeriet, Socialministeriet, Undervisnings- og Forskningsministeriet og Skatteministeriet skal repræsenteres i kommissionen.

Kommissionens opgave er at belyse børns og unges erhvervsarbejde i en samlet landsdækkende redegørelse. Analysearbejdet bør omfatte arbejdsmiljølovgivningen, retningslinjer for ansættelse, økonomiske forhold for unge under uddannelse og skattelovgivningen.)

Kommissionen bør endvidere overveje forslag til ændringer, der kan sikre børn og unge bedre i arbejdssituationen.

#### *Kommissorium.*

1. Kommissionen skal foretage en undersøgelse og tilvejebringe oplysninger om børns og unges erhvervsarbejde omfattende aldersgruppen 10–17 år opdelt på følgende aldersgrupper: 10–12 år, 13–14 år, 15–17 år. Der bør tilvejebringes oplysninger om jobtyper, og i hvilket antal timer børn og unge arbejder inden for de tre alderskategorier.

2. Der skal tilvejebringes oplysninger om arbejdsmiljøproblemer, om samfundsøkonomiske udgifter, der er forbundet med børns og unges erhvervsarbejde, og om de arbejdsskader, de pådrager sig. Endvidere bør kommissionen undersøge, hvilke konsekvenser erhvervsarbejdet har for skolegangen, fritiden, familielivet og valget af uddannelse og erhverv.

3. Kommissionen skal endvidere belyse, i hvilket omfang børns og unges erhvervsarbejde også er et udtryk for en konsekvens af den pressede økonomiske situation i familierne.

4. Kommissionen skal belyse de ansættelsesmæssige forhold for børn og unge, herunder lønforhold, udbetaling af sygedagpenge og feriepenge. Kommissionen skal på denne baggrund overveje forslag til ansættelseskontrakter for børn og unge på arbejdsmarkedet.

Kommissionen skal have mandat og økonomiske ressourcer til selv at iværksætte det nødvendige undersøgelsesarbejde.

Kommissionen skal afslutte sit arbejde den 1. juni 1993.

## Bemærkninger til forslaget

### *Almindelige bemærkninger*

Mere end 200.000 børn og unge under 18 år har erhvervsarbejde, hovedsagelig som fritidsarbejde. Alt tyder på, at børnenes indtægt er en vigtig del af familiernes indkomst og bruges af børnene selv som led i større selvstændighed i forhold til forældre og det omgivende samfund.

Gennem de seneste år er der i geografisk begrænsede områder og i afgrænsede brancheområder gennemført en række undersøgelser af børns og unges erhvervsarbejde hovedsagelig rettet imod arbejdsmiljøet på de virksomheder, hvor børn og unge arbejder. Nogen egentlig landsdækkende undersøgelse af børns og unges erhvervsarbejde og konsekvenserne heraf er ikke gennemført.

De undersøgelser, der hidtil er gennemført på begrænsede områder, har afsløret, at mange børn og unge i arbejdsfunktionen udsættes for bl.a. farlige og giftige stoffer i et omfang, der er helt uacceptabelt. De omfattende røverier mod tankstationer, kiosker og grillbarer m.m. betyder, at børn og unge under 18 år ofte udsættes for vold, voldstrusler og røveri. Undersøgelser har også vist, at børn og unge ofte snydes for lovbestemte ydelser som sygedagpenge og feriepenge, men noget generelt billede findes ikke.

Efter forslagsstillernes opfattelse har børns og unges erhvervsarbejde et sådant omfang, at der bør tilvejebringes landsdækkende oplysninger, der sammenfatter arbejds-, arbejdsmiljø-, uddannelses- og sociale konsekvenser for de unge.

### *Bemærkninger til forslagets enkelte punkter*

#### *Til nr. 1*

Arbejdsmiljøloven med tilhørende bekendtgørelser opdeler børns og unges erhvervsarbejde i tre aldersgrupper. Derfor er det nødvendigt, at kommissionen tager udgangspunkt i de tre aldersgrupper. For at skabe overblik over omfanget af erhvervsarbejdet er det vigtigt at få analyseret, hvor mange timer børn og unge arbejder, og hvilke brancher der typisk anvender børn og unge som arbejdskraft.

#### *Til nr. 2*

Det er en kendt sag, at mange børn og unge kommer til skade på jobbet. De begrænsede undersøgelser, der hidtil er foretaget, peger i retning af, at arbejdsmiljølovgivningen ikke overholdes af en betragtelig del af arbejdsgiverne. Mange børn og unge pådrager sig en livsvarig arbejdsskade. De samfundsøkonomiske og menneskelige konsekvenser heraf er aldrig blevet undersøgt til bunds. En nærmere analyse af arbejdsmiljøet kan give konkrete bud på, hvor der skal sættes ind.

Til brug for den fremtidige børne- og ungdomspolitiske indsats er det vigtigt at få belyst, hvilken indflydelse og hvilke konsekvenser erhvervsarbejdet har på børnenes indlæring og skolegang. Desuden bør det undersøges, hvilken indflydelse erhvervsarbejdet har på børnenes valg af erhvervsretning, og om erhvervsarbejdets omfang og karakter begrænser valget af uddannelsesretning.

#### *Til nr. 3*

Med henblik på den fremtidige børnepolitiske indsats er det vigtigt at få analyseret, om der er sammenhæng mellem familiens økonomiske situation og børnearbejdet, herunder om det er børn fra de dårligst stillede familier, der arbejder mest.

#### *Til nr. 4*

Der er behov for at få en nærmere analyse af, i hvilket omfang de mest elementære rettigheder såsom løn, feriepenge, sygedagpenge m.m. opfyldes over for børn og unge. Mange oplysninger peger på, at de unge ofte ikke får disse rettigheder honoreret fuldt ud fra arbejdsgiverens side.

Der er behov for, at børns og unges lønnede arbejde udføres under betryggende forhold og med ordnede løn- og arbejdsvilkår. Der er endvidere behov for at sikre de personer, der har forældremyndigheden, mulighed for information om barnets eller den unges arbejde samt sikre relevante instansers mulighed for at kontrollere børns og unges arbejdsforhold. Derfor

bør det overvejes at indføre ansættelseskontrakter indeholdende alle relevante oplysninger om løn- og ansættelsesvilkår, arbejdets omfang, og hvilke stoffer, materialer og maskiner der arbejdes med.